

שאלות חזרה בנביא

שופטים ז - ח

1. "אם שמוע תשמעו את מצוותי... ואספת דגנך". ומה יקרה כשלא ישמעו?
2. מהם: המנהרות, המערות והמצודות?
3. מפני מה נשלח לישראל נביא, ורק לאחר מכן שופט שיושיעם?
4. מפני מה חבט גדעון ולא יואש?
5. מפני מה חבט בגת, ולא בגורן?
6. מה אמר המלאך לגדעון? ומה ענה לו גדעון?
7. מה אמר השם לגדעון, בשלחו אותו להושיע את ישראל? מדוע סירב גדעון? ומה ענה לו הקב"ה על כך?
8. איזה אות ביקש גדעון מהמלאך? ולשם מה הקריב לפניו מנחה?
9. מה נצטווה גדעון לעשות עם הפרים, ועם מזבח הבעל? ומדוע?
10. כיצד קיים גדעון את הנבואה על הריסת מזבח הבעל, ועל הקרבת הפרים?
11. מדוע לקח גדעון עשרה אנשים?
12. מה רצו אנשי העיר לעשות לגדעון? וכיצד הרגיע אותם יואש אביו?
13. כיצד כינה יואש את בנו גדעון? ומדוע?
14. מהם שני האותות שביקש גדעון? והאם קיבל אותם? ומפני מה ביקש שנים ולא הסתפק באחד?
15. מדוע טען השם לגדעון "רב העם אשר איתך"?
16. כיצד סינן גדעון את הלוחמים שהלכו עמו מכל העם שבא למלחמה?
17. כמה אנשים חזרו משדה המלחמה? ולאן הלכו? וכמה נשארו לבסוף?
18. מה תוכן השיחה אותה שמע גדעון, ברדתו אל מחנה מדין?
19. מהו פתרון חלום השעורים?
20. כיצד (באיזו תחבולה, ובאילו אמצעים), יצא גדעון להילחם במחנה מדין? וכיצד ניגף מדין לבסוף?
21. למי קרא גדעון, לרדוף אחרי מדין? ומי לכד את שרי מדין?

22. מה היתה תלונתם של בני אפרים? וכיצד הרגיע אותם גדעון?
23. מה ביקש גדעון מאנשי סוכות ומאנשי פנואל? מה ענו לו? ומה עשה להם גדעון בעקבות זאת?
24. כיצד נפרע גדעון מאנשי סוכות ומאנשי פנואל? ומדוע היה הבדל ביניהם?
25. איזו תחבולה עשה גדעון, כדי לתפוס את זבח וצלמונע?
26. למי צוה גדעון להרוג את זבח וצלמונע? מי הרגם לבסוף? ומדוע?
27. מה אמרו ישראל לגדעון, אחר התשועה? ומה ענה להם גדעון?
28. מה ביקש גדעון מישראל? ומדוע?
29. מהם: נזמים, נטיפות, ענקות ושהרונים?
30. איזה זכר רצה לעשות גדעון? ומדוע דווקא זכר זה?
31. מדוע היה האפוד למוקש?
32. כמה שנים עבדו ישראל את מדין? וכמה שנים שפט גדעון? והאם נכללו שנות שעבוד מדין בשנות שפיטתו של גדעון? ומניין?

תשובות חזרה בנביא

שופטים ו - ח

1. אויביהם יאספו את תבואתם, כפי שאירע בימי גדעון.
2. מנהרות, הם המשואות שסימנו איתם שהאויב מתקרב. המערות להתחבא בהם, ומצודות הם ערי מבצר להגן על תבואתם.
3. קודם נשלח נביא - להודיע להם, כי אין זה מקרה, שנמסרו ביד מדין, אלא בעקבות חטאיהם. ואחר שהבינו כי בעקבות חטאיהם אירע להם - הופיע שופט שיושיעם.
4. להניס מפני מדין, ואמר לאביו שלו יש כח לנוס יותר מאשר לאביו.
5. להניס מפני מדין, ושם לא יבואו לחפש תבואה.
6. המלאך אמר לו כי הבורא משגיח עליו גם במצב שפל זה, "השם עמך גבור החיל". "וגדעון הקשה לו "איה כל נפלאותיו אשר ספרו לנו אבותינו..." על יציאת מצרים.
7. השם אמר לגדעון "לך בכוחך זה והושעת את ישראל", בכוחך זה שלמדת סנווריה על בני תוכל להושיעם. וגדעון טען, שאין בו כוחות "הלא אלפי הדל במנשה, ואנוכי הצעיר בבית אבי". וענה לו השם, שאין זה משנה יכולתו הפיזית, כי התשועה תהיה ניסית "כי אהיה עמך".
8. גדעון ביקש אות וסימן שהדובר אליו הוא מלאך ולא נביא, על כן הקריב לפניו מנחה, ואם הינו מלאך לא יאכל. וכך היה, שעלתה אש ושרפה את הקרבן.
9. גדעון נצטוו לתקן את חטאי ישראל שעבדו לבעל, ועל כן נצטוו להרוס את מזבח הבעל, ומשברי האבנים לבנות מזבח להשם. ועוד נצטוו להקריב את הפר שפיטמו לבעל, ואת הפר של אביו, על מזבח השם.
10. גדעון לקח עשרה מעבדיו, ועשה זאת בלילה, כי פחד שביום יעכבוהו ולא יתנו לו להרוס ולהקריב.
11. כיון שקידוש השם הוא בעשרה, במנין. ומעשיו כאן הם בעצם קידוש השם, כנגד חילול השם שנעשה על ידי עבודת הבעל.
12. אנשי העיר רצו להמית את גדעון. ויואש אמר להם, שיתנו לבעל לנקום את נקמתו. ואם לא ינקום סימן שאינו יכול. ואם אינו יכול אין טעם לעבוד לו, שהרי על עצמו אינו מגן, עליו ודאי שאין בכוחו להגן.
13. גדעון נתכנה "ירובעל" (א) מפני שאמר להם יואש, שהבעל יריב בו. (ב) מפני שגדעון רב עם הבעל.
14. האות הראשון שביקש גדעון, שעל כל הארץ יהיה חורב, ועל הגיזה יהיה טל, ולא נענה במלואו, אלא רק שבגיזה היה יותר מאשר על הארץ, כיון שברית כרותה, שאין הטל נעצר. וכיון שלא התמלא האות שביקש, ביקש אות שני, שעל כל הארץ יהיה טל ועל הגיזה יהא חורב, ונענה.
15. " פן יתפאר... ידי הושיעה לי". ועוד משום שביקש גדעון לראות את נפלאות השם.
16. בפעם הראשונה קרא כפי הדין: מי האיש הירא ורך הלבב, ילך וישוב לביתו. ובפעם השנייה הורידם אל המים, וכל אשר כרע על ברכיו, לא הלך אל המלחמה.
17. בסינון הראשון חזרו עשרים ושנים אלף איש, ולנו בהר הגלעד, כדי שיהיו מוכנים לרגע שינגף מדין ויעזרו לרדוף אחריהם, ועשרת אלפים נשארו. בסינון השני - במבחן המים, חזרו כולם (תשעת אלפים ושבע מאות), ושלוש מאות איש נשארו.
18. שמע איש מספר לחברו את חלומו: חררת לחם שעורים התהפכה במחנה מדין, ויבא עד האוהל, והכה והפיל את האוהל, ואחר העיף אותו למעלה ושוב נפל האוהל.
19. חררת השעורים היא רמז לעומר, שהקריבו באותו היום, ורמז לתבואה אותו גזלו מדין מישראל. ומפני שני דברים אלה, בזכות העומר, ומשום שהציקו לישראל, יפול מחנה מדין, וחלקם יברחו למעלה על ראשי ההרים, ושם יפלו בידי ישראל.
20. חצה את העם לשלושה חלקים, לאגפם משלושה רוחות. נתן בידיהם כדים לנפץ, ולפידים בידם, ושופרות, והכל כדי להפחידם. וכך היה, עוד עמדו תחתם, והיתה מנוסה גדולה, וחרב איש באחיו.

21. גדעון קרא לאנשים שלנו בהר הגלעד, (אלו שחזרו מעורכי המלחמה), ולבני שבט אפרים לרדוף אחרי מדין, ולתפוס את מעברי הירדן שלא יוכלו לנוס. ובני שבט אפרים תפסו את עורב וזאב שרי מדין, ואילו גדעון ואנשיו, רדפו ותפסו את זבח וצלמונע מלכי מדין מעבר לירדן.
22. בני אפרים התלוננו על שלא קרא להם לצאת עמו למלחמה. וגדעון הרגיע אותם בטענו כלפיהם, "הלא טוב עוללות אפרים מבציר אביעזר", פירוש, מעשיכם שתפסתם את שרי מדין, עדיפים על תחילת המלחמה שאני עשיתי. "אז רפתה רוחם (כעסם) מעליו".
23. גדעון ביקש מהם כי יתנו לו ולאנשיו לחם, כיון שעליהם לספק מזון לאנשי המלחמה, וכן מדין צדקה. והם טענו כלפיו "הכף זבח וצלמונע מלכי מדין בידך", והם פחדו שמא התהפך הגלגל, ומדין ינצחו, ויבואו להתנקם בהם.
24. כאשר שב גדעון אחרי שתפס את זבח וצלמונע, דש את בשרם של שרי סוכות בקוצים ובברקנים, ואת אנשי פנואל הרג, ונתץ את המגדל. כיון שלאנשי סוכות היה תירוץ שמפחדים שמא מדין ינצחו, לכן רק ייסר אותם, ואילו את אנשי פנואל שסמכו על המגדל, ולא פחדו כל כך ממדין, אותם הרג, משום רשעותם.
25. גדעון רדף אחריהם דרך המדבר, אגף אותם, ועלה עליהם ממזרח, ולא ממערב - ממקום מנוסתם.
26. גדעון צוה ליתר בכורו שיהרגם מדין גאולת דם, שהרי הרגו את אחיו בני אמו, והוא יותר קרוב אליהם מאשר גדעון, (הם דודיו, ואילו לגדעון הינם אחים מהאמא). ולא שלף חרב כי ירא. ואף הם ביקשו מגדעון שיהרגם הוא בעצמו, כי אז ימותו יותר מהר, וכן הוא כבוד יותר למות מיד שר הצוה ולא ביד נער. על כן הרגם לבסוף גדעון בעצמו.
27. ישראל אמרו לו, "משול אתה בנו". וגדעון ענה להם, "לא אמשול אני בכם... השם אלוֹקֵיכֶם מִלְכְּכֶם". אתם יראים מפני השם, ואין צריכים עדיין מלך, שיכוף אותם לעבודת השם.
28. גדעון ביקש מישראל, שיתנו לו את הנזמים ששללו ממדין. כדי לעשות זכר לנס.
29. נזמים הם תכשיטי האוזן והאף, נטיפות הם תכשיטים כמין כתר, ענקות הם שרשראות התלויות על הצוואר, ושהרונים הם צורות לבנה שהיו עובדים להם, והיו נושאים אותם כתכשיט על עצמם.
30. גדעון רצה לעשות אפוד מזהב זכר לנס. כיון שהאפוד מכפר על חטא עבודה זרה, וזהו זכר, לשעבוד מדין, שעבדו את הבעלים, והצילם השם מידם.
31. כיון שראו ישראל שהאפוד עונה, (למרות שהיה ברוח הקודש), חשבו שיש לו כוחות, והחלו לזנות אחריו ולעבדו.
32. ישראל עבדו את מדין שבע שנים. גדעון שפט ארבעים שנה. ואותם ארבעים שנה ישבו ישראל בשלוח, ולא נכללו שבע שנות השעבוד בשנות השפיטה, שהרי נאמר: "ותשקוט הארץ ארבעים שנה בימי גדעון", לא נאמר ותשקוט הארץ ארבעים שנה, כשם שנאמר אצל כל השופטים.